Gemeente leudal

idverde

18 juni 2024

Commissie Fysiek

Beeldvormende sessie Bomenbeleidsplan gemeente Leudal

Doel van deze beeldvormende sessie

- Informeren
  - waarde van bomen voor identiteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit en gezondheid
  - resultaten (participatie)proces en verder proces

- Toelichten van de beleidsuitgangspunten

- Inhoudelijke reactie op deze uitgangspunten

Gemeente leudal

idverde

Wie is idverde Advies?

*i*dverde Advies: Groen architecten- en ingenieursbureau

- Naast *i*dverde Realisatie en *i*dverde Bomendienst.
- Tuin- en landschapsarchitecten, ecologen, adviseurs en technici.
- Vijf vestigingen verdeeld over Nederland: ‘s-Hertogenbosch, **Roermond**, Woerden, Apeldoorn en Meppel
- Ervaring met het begeleiden van integrale en toepasbare beleidsplannen.

Gemeente leudal

idverde

Bomenbeleidsplan – doel & aanleiding

Aanleiding
- Actualisatie bomenbeleid en waardevolle en monumentale bomenlijst
- Aandacht voor actuele opgaven klimaatadaptatie, biodiversiteit en gezondheid

Doel
- Bomenbestand beschermen
- Bomenbestand uitbreiden

Hoe
- Bomenbestand beschermen door:
- Een actualisatie van de bomenlijst – data op orde
- Beleidsuitgangspunten voor beheer van bomen

- Bomenbestand uitbreiden door:
- Beleidsuitgangspunten voor inrichting van bomen

Gemeente leudal

idverde

Centrale thema’s

Waarde van groen en bomen:

Klimaatadaptatie - ons groen is zoveel mogelijk effectief ingericht om de gemeente klimaatbestendig te maken

Biodiversiteit - meer gevarieerd groen zorgt voor een gezond en natuurlijk evenwicht en versterkte biodiversiteit

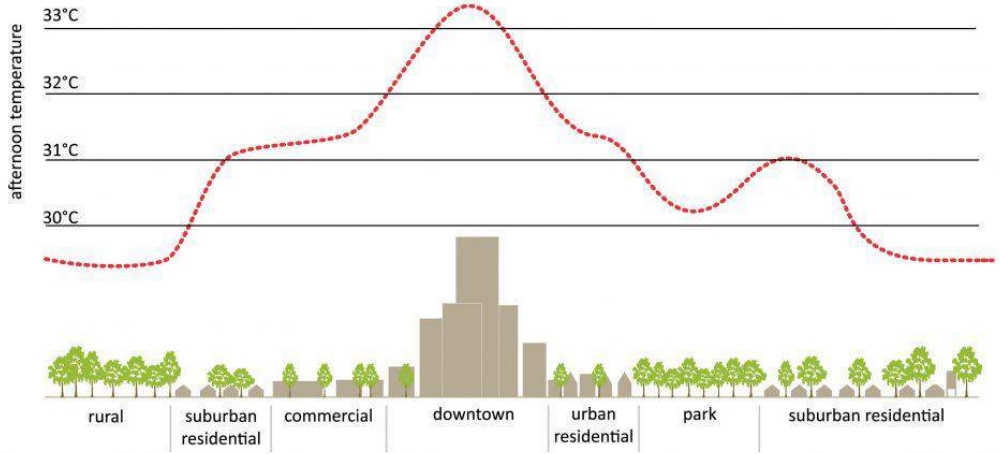
Leefbaarheid - groen bevordert de lichamelijke en geestelijke gezondheid van onze bewoners

Identiteit - bomen zorgen voor herkenbaarheid en versterken de identiteit van gemeente en kernen

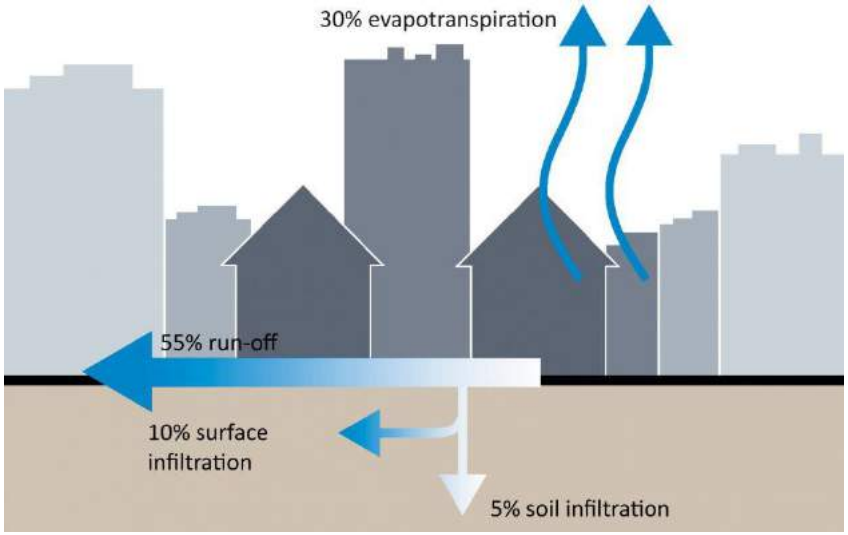
Gemeente leudal

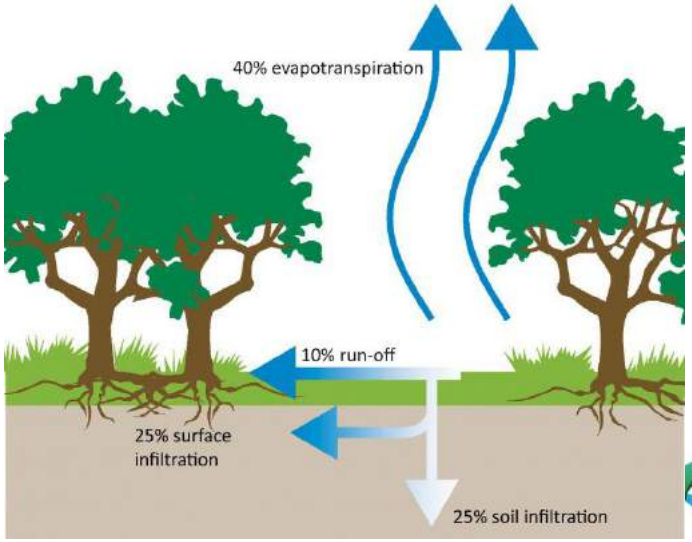
idverde

Klimaatadaptatie

Bronnen:
- *Urban Green-Blue Grids*
- *EPA*

Biodiversiteit

Door een grotere diversiteit en ecologisch beheer ontstaat een betere balans en een gezonde leefomgeving voor verschillende diersoorten die bijdragen aan bestuiving en het in toom houden van plaagdieren, zoals de eikenprocessierups.

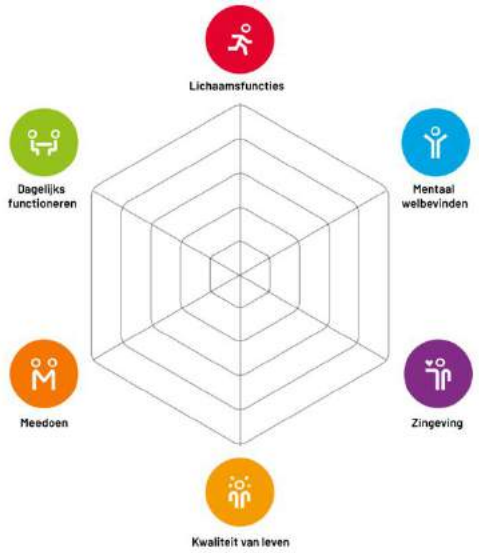

Schema ecosysteemdiensten: www.biodiversiteit.nl

Gezondheid

Groen in de leefomgeving

- Stress reduceren → preventie
- Beweegvriendelijke inrichting → tegengaan van overgewicht
- Uitnodigend groen voor ontmoeting → tegengaan eenzaamheid
- Als buffer tegen geluid en luchtverontreiniging

Bron: RIVM

Identiteit

Identiteit door bomen

- Bomen bij kapel, kloosters en andere karakteristieke plekken
- Kenmerkende lanen
- Emotionele waarde

Gemeente leudal

idverde

Totstandkoming bomenbeleid

Analyse van beleid en data

Inventarisatie
- Actualiseren monumentale en waardevolle bomenlijst

Participatie

Extern traject
- Inwoners en ondernemers (informeren en vragenlijst): online platform
- Expertsessie: input ophalen bij lokale stakeholders met specifieke kennis en belangen

Intern traject
- Werksessie verschillende interne vakdisciplines - bomenfietstocht
- Vandaag: Bestuurlijk traject, beeldvormende sessie raadscommissie Fysiek

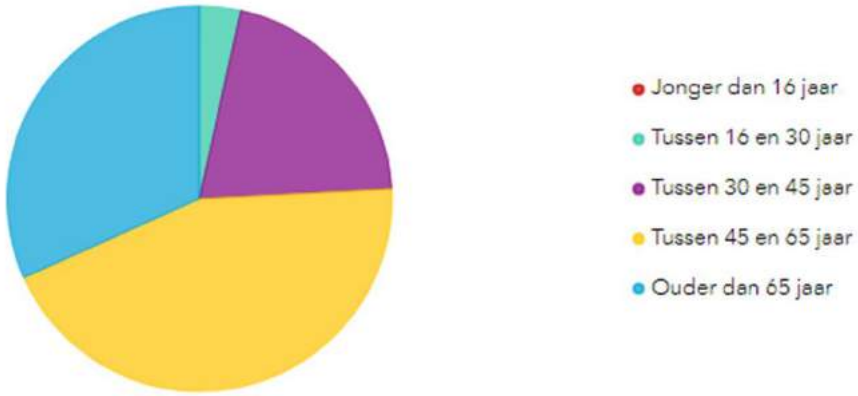
Gemeente leudal

idverde

Opgehaalde input inwoners (495 respondenten)

“Meer groen in de kernen is wenselijk”

“De gemeente moet ook particulieren ondersteuning aanbieden voor onderhoud aan bomen”

“Inwoners stimuleren bomen zelf aan te planten, bijvoorbeeld door bomen uit te delen”

“Met de juiste communicatie wordt meer bewustwording gecreëerd over de waarde van bomen”

Gemeente leudal

idverde

Opgehaalde input inwoners (495 respondenten)

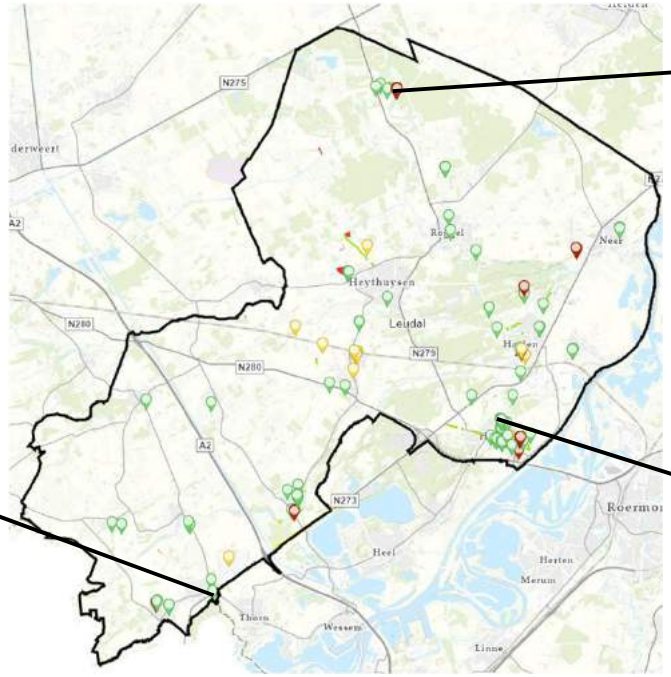
Gemeente leudal

idverde

Opgehaalde locaties waardevolle en monumentale bomen

Gemeente leudal

idverde

Opgehaalde input interne werksessie bomenfietstocht

Vergroening Herman Meddensplein Nunhem
Voorstel om het plein gezelliger, sfeervoller en groener te maken. Aandacht wordt onder andere gevraagd om bij (her)plant te letten op ‘de juiste boom op de juiste plek’.

Herinrichting voormalige voetbalvelden Nunhem
Bij initiatieven vanuit de inwoners/verenigingen moeten afspraken gemaakt worden voor onderhoud, en hoe betrokkenheid behouden kan worden.

Aanleg bomenbos Haelen
De herinrichting draagt bij aan de biodiversiteit en een duurzame invulling van deze vrijkomende locatie.

Bij toekomstige ontwikkelingen en bij nieuwe aanplant wordt gekeken naar de toekomstige groeiruimte voor de boom.

Gemeente leudal

idverde

Opgehaalde input externe werksessie

Klimaatverandering

“Bomen die veel schaduw vormen hoeven geen plaats te maken voor zonnepanelen; middels goed beheer kan een middenweg gevonden worden”

“We zien graag inheemse bomen terug bij aanplant, maar zijn ook content met niet-inheemse soorten als het niet anders kan, mits ze van Europese afkomst zijn”

“Neem de waarde van bomen voor klimaatadaptatie mee in toekomstige bouwprojecten”

“Met groen creëren we koele en ecologische corridors”

Groen Doen We Samen

“Er moet meer kennis worden gedeeld over de aanplantregeling”

“De gemeente kan beter communiceren en informeren over bijvoorbeeld inheemse soorten, typen groenvoorzieningen en andere ideeën rondom groen”

Toekomstig bomenbeleid

“Bomen aanplanten met als doel monumentaal te worden hoeft niet leidend te zijn; bomen die minder lang staan zijn ook van toegevoegde waarde”

“Een boom heeft ruimte nodig om te groeien, zowel bovengronds als ondergronds; het gaat niet alleen om mooie locaties, maar ook locaties waar een boom zich optimaal kan ontwikkelen met de juiste inpassing in bestaand groen”

“Goede verzorging van bomen is belangrijk”

“Zo min mogelijk bomenkap is wenselijk. Kijk eerst kritisch naar alternatieven”

“Waar een boom wordt weggehaald, moeten nieuwe bomen terugkomen”

Gemeente leudal

idverde

Opgehaalde input externe werksessie

Biodiversiteit

“De gemeente moet meer inzetten op een divers gebiedseigen bomenbestand”

“We zien liever een paar bomen van hoge ecologische waarde, dan veel bomen zonder ecologische waarde”

“Zorg voor ecologische verbindingen met een robuuste uitstraling, bestaande uit verschillende structuren zoals houtwallen en dood hout, waarbij bosranden en andere overgangen de verbinding leggen tussen het buitengebied en de bebouwde omgeving”

“De agrarische sector kan een grote rol spelen in het stimuleren en in stand houden van ecologische verbindingszones”

“Verlies verkeersveiligheid niet uit het oog”

Beleving & Gezondheid

“Leudal moet de groene longen vormen tussen Roermond en Weert”

“Iedere inwoner moet snel in het groen kunnen zijn”

“Pas de 3-30-300 regel toe binnen het bomenbeleid”

“Er is meer ruimte nodig voor dorpsboomgaarden en laanbomen”

“Richt de omgeving op en rondom scholen groen in”

“Groen moet in de ontwerpfase al worden meegenomen. Door aanleg van dak- en gevelgroen bouwen we natuur inclusief en energieneutraal”

Bomenvisie Leudal

In de ***Zomer nota 2023-2026*** is als belangrijkste ambitie opgenomen een **vitale plattelandsgemeente** te blijven waar **mensen graag wonen, werken en verblijven**. We willen ons **versterken als een groene ruimte** tussen onze stedelijke buurgemeenten, met **karakteristieke dorpen** waar onze inwoners **verbondenheid met elkaar** blijven voelen.

“Wij beschermen, behouden en versterken bomen en boomstructuren ten behoeve van biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid en identiteit. Wij zorgen voor een duurzaam en gezond bomenbestand. Wij houden hierbij rekening met alle functies en belangen in de openbare ruimte.”

Gemeente leudal

id verde

Beleidsuitgangspunten algemeen

Kwaliteit boven kwantiteit

- Bij aanplant kijken we vooral naar de kwaliteit: bomen met meer biodiversiteit en die passen in het veranderd klimaat
- Bij kap willen we kwalitatief ‘gelijkwaardige’ compensatie

Wij kappen geen gezonde bomen
Wij kappen altijd wanneer de veiligheid in het geding is
Iedere boom krijgt de kans om gezond volwassen te worden
Wij kiezen voor diversiteit in beplanting
Wij kijken bij aanplant naar koppelkansen tussen bomen en andere functies
Wij kiezen voor het uitvoeren van planmatig boombeheer

Gemeente leudal

id verde

Beleidsuitgangspunten identiteit

Ons openbaar groen heeft een eigen identiteit, passend bij de omgeving, het landschap en het gebruik.

Bij aanplant van bomen wordt rekening gehouden met de karakteristiek van het landschap en de verschillende landschapstypen.

Wij behouden en herstellen boomstructuren en leggen waar mogelijk nieuwe aan, passend in het landschap

Wij vervangen dode bomen en herstellen laanstructuren en landschapselementen

Gemeente leudal

idverde

Beleidsuitgangspunten klimaatadaptatie

We willen zoveel mogelijk effectief groen realiseren om ons gebied klimaatbestendiger te maken.

Hierbij kijken we waar dit het hardste nodig is (hittestress, wateroverlast). Bij aanplant van bomen onderzoeken we welke boomsoorten het meest bijdragen aan verkoeling en het vasthouden van water.

Wij planten bomen gericht op de toekomst. Bomen die beter bestand zijn tegen het veranderende klimaat.

Wij maken ruimte voor extra bomen in planvorming en – ontwikkeling en stimuleren het planten van bomen op private grond (streven naar 20% groen).

Gemeente leudal

id verde

Beleidsuitgangspunten biodiversiteit

Bron: Wageningen Universiteit

We voorkomen verder verlies van natuurwaarden en treffen maatregelen om de biodiversiteit te behouden, versterken en stimuleren, en verbeteren zo de leefomgeving van flora een fauna.

Wij planten een grotere diversiteit aan boomsoorten (want dit verlaagt het risico op ziektes en plagen) en kiezen dan (met name in buitengebied en in randen van kernen) voor inheemse en streekeigen soorten

Wij laten bomen oud worden en waar mogelijk laten we dood hout als voedingsbodem in de openbare ruimte achter

Wij creëren, behouden en herstellen ecologische verbindingen. Bomen zijn daarin belangrijk. Wij zorgen voor een robuuste uitstraling met verschillende structuren (landschapselementen) waarbij o.a. bosranden de verbinding zijn tussen het buitengebied en de bebouwde omgeving.

Gemeente leudal

id verde

Beleidsuitgangspunten gezondheid en beleving

Het groen in onze gemeente draagt bij aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid van mensen. Mensen voelen zich beter in het groen en groen nodigt mensen uit om buiten te bewegen, te spelen, te ontspannen en elkaar te ontmoeten.

Bij nieuwe ontwikkelingen en in ieder geval bij woningbouwprojecten passen we zoveel mogelijk de 3-30-300 regel toe.

We stimuleren de groene inrichting op en rondom scholen en speelvoorzieningen.

We werken samen met onze inwoners om de inrichting en het beheer van ons groen samen verder invulling te geven.

Gemeente leudal

id verde

Uitvoering – groene routekaart

Door het proces is er draagvlak en kunnen we meteen aan de slag, soms is er eerst nog iets extra's nodig:

Inzicht
- Wenselijke boomstructuur – waar willen we boomstructuur uitbreiden, herstellen?
- Welke bestaande situaties laten conflict zien in functie (o.a. wortelopdruk) – afweging verschillende functies

Producten
- Planmatig boombeheer
- Pilotproject aanpakken conflictsituaties

Instrumenten t.b.v. maatregelen eigendom derden (stimulerend en/of sturend)
- Vergoeding (o.a. achterstallig onderhoud, boomonderzoek)
- Advies (o.a. beheer en onderhoud, groeiplaats)
- Vergunningen
- Projecten (aanplantregeling, uitdeel acties)

Gemeente leudal

idverde

Vooruitblik

Volgende relevante processtappen:

- Concept bomenbeleidsplan en concept bomenlijst in College
- Concept bomenlijst ter inzage
- Bomenlijst vaststellen in College
- Concept bomenbeleidsplan in Commissie Fysiek
- Bomenbeleidsplan vaststellen in Raad

Bedankt voor uw aandacht en input

Heeft u nog vragen?

Heeft u nog aandachtspunten?